

Biblická hodina – 03.10.2024

Suspírium: „...a tak sa prorocké slovo stalo pre nás pevnejším. Dobre robíte, keď naň upierate svoj zrak ako na lampu, ktorá svieti na temnom mieste, až kým nesvitne deň a nevyjde vám v srdciach zornička.“ (II Pt 1,19) Amen.

Začiatočná pieseň: Žalm č. 74: „Nadlho nás, ó, Bože, opúšťaš...“

Modlitba: Hospodine náš, Otče milý skrze Ježiša Krista, daj nám znova a znova najavo, že pokoj znamená to, čo si pre nás naplánoval Ty sám. Že ťa to hlboko raní, keď žijeme v nepokoji. Že pozývaš všetkých ľudí, aby slúžili Tvojmu pokoji, a že Ty si Ten, kto nám to umožňuje. Daj nám, prosíme, Svojho Duchu Svätého, aby sa cudzinec stal priateľom. Tvoj Duch nám ukazuje cestu k jednote napriek mnohým útrapám, ktoré rozdeľujú národy. Prosíme, pomôž nám teraz pochopiť, že nie je dôležité to, čo hovoríme, ale to, čo Ty hovoríš nám a cez nás tomuto svetu. Všetky naše slová sú márne, ak nevychádzajú zvnútra. Ty si prevzal silu strachu a zmenil si štandard sveta, pretože iba Ten, kto verí a koná z viery, má skutočnú moc. Ďakujeme Ti, Ježišu Kriste, že Tebe bola daná všetká moc na nebi i na zemi, prosíme Ťa, aby si Svojou presväťou milosťou učinil to, čo my nevieme, aby sme mali požehnané spoločenstvo s Tebou a medzi sebou navzájom. V mene Pánovom, vypočuj našu modlitbu. Amen.

Biblický text: Náreky 3. kapitola: „*Ja som muž, čo videl útrapy pod palicou jeho prchkosti. Bol som to ja, ktorého hnal a viedol temnotou bez svetla. Len proti mne neustále vystieral a obracal svoju ruku. Spôsobil chradnutie môjho tela i kože, polámal mi kosti. Nastavil mi jed a obklopil ma útrapami. Do temnôt ma posadil, ako tých, čo sú dávno mŕtvi. Vystavoval okolo mňa múr, takže nemôžem vyjsť, zafažil moje okovy. Aj keď kričím a volám o pomoc, marí moju modlitbu. Kameňmi zatarasil moje cesty, moje chodníky rozvrátil. Pre mňa je striehnucim medveďom, levom v úkryte. Odviedol ma z mojich ciest, roztrhal a spustošil ma. Napol svoj luk a postavil ma ako terč pre svoj šíp. Do mojich obličiek vystrielať šípy svojho tulca. Bol som na posmech celému môjmu ľudu, hanlivou piesňou každý deň. Nasýtil ma trpkosťami, napojil ma palinou. Zuby mi vylámaval kameňom, zatlačil ma do prachu. Moju dušu si odohnal z pokojného života, zabudol som na šťastie. Povedal som: „Zanikol môj lesk aj moja nádej od Hospodina.“ Rozpomeň sa na moje trápenie a blúdenie, na palinu a jed. Moja duša si to ustavične pripomína a klesá. Na toto si však upriamim srdce a na toto budem čakať: na prejavy Hospodinovej milosti, že neprestávajú, že sa nekončia dôkazy jeho zľutovania. Každé ráno sú nové, nesmierna je tvoja vernosť. „Môj podiel je Hospodin,“ vraví moja duša, „preto budem čakať na neho.“ Dobrý je Hospodin voči tým, čo v neho dúfajú, voči duši, ktorá ho hľadá. Dobré je v tichosti čakať na Hospodinovu pomoc. Dobré je pre muža, ak nesie jarmo od*

svojej mladosti. Nech sedí sám a mlčí, keď mu ho nasadil. Nech do prachu položí svoje ústa, azda je ešte nádej. Nech nastaví líce tomu, kto ho bije, nech sa nasýti potupou. Veď Pán nezavrhuje naveky, ak zarmúti, zľutuje sa vo svojej veľkej láske, pretože neponižuje a nezarmucuje ľudských synov z rozmaru. Keď niekto nohami šliape po všetkých väznených v zemi, keď sa prekrúcajú ľudské práva pred tvárou Najvyššieho, keď sa krivdí človeku pri jeho súdnom spore, či to Pán nevidí? Kto niečo povie a stane sa bez toho, aby Pán rozkázal? Nevychádza z úst Najvyššieho dobré i zlé? Na čo sa môže sťažovať živý človek? Leda tak každý na svoj hriech. Preskúmajme a preverme naše cesty a vráťme sa k Hospodinovi! Pozdvihnime srdcia na dlaniach k Bohu na nebesiach! My sme sa spreneverili a boli sme spurní, a ty si neodpustil. Skryl si sa v hneve a prenasledoval si nás, zabíjal bez súcitu. Skryl si sa v oblaku, aby k tebe neprenikla modlitba. Smeti a odpad si z nás urobil medzi národmi. Všetci naši nepriatelia na nás otvárali ústa. Hrôza a jama na nás čakala, spustnutie a skaza. Moje oči prelievajú potoky vôd nad skazou dcéry môjho ľudu. Oko mi slzí a neustáva, kým nezhladne a nepozrie Hospodin z nebies. Oko mi zarmucuje dušu pre všetky dcéry môjho mesta. Moji nepriatelia na mňa poľovali bez príčiny ako na vtáča. Môj život umlčali v jame, privalili ma kameňom, naliali mi vodu až nad hlavu, takže som povedal: „Som stratený!“ Z najhlbšej jamy som vzýval tvoje meno, Hospodin. Počul si môj hlas: „Nezakrývaj si uši pred mojím vzdychom, pred mojím volaním o pomoc!“ Bol si nablízku, keď som volal. Povedal si: „Neboj sa!“ Pán môj, viedol si spory mojej duše, vykúpil si môj život. Videl si moju krivdu, Hospodin, presadil si moje právo. Videl si všetku ich pomstychtivosť, všetky ich úmysly proti mne. Počul si ich urážky, Hospodin, všetky ich úmysly proti mne, reči mojich protivníkov aj ich zábery namierené proti mne každý deň. Všimni si: či sedia a či vstávajú, spievajú o mne posmešnú pieseň. Hospodin, vráť im, čo vykonali, podľa skutkov ich rúk. Zaslep im srdce, postihni ich svojou kľatbou. V hneve ich prenasleduj a znič spod svojich nebies, Hospodin.“

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

1-3. verše: Pri smútočných sviatkoch Izraela sa čítala práve Kniha Nárekov, žalostný plač proroka Jeremiáša. Žena na začiatku textu je symbolom mesta Jeruzalema. Muž je skúsený, prežil udalosti pod holým nebom, je ako dobytok hnaný, ktorý nenachádza zelené pastviny, ale jeho údelom je temnota, teda miesto ďaleko od Boha. Ako keby Boh, jeho Hospodin, chcel práve na jeho osobe previesť súd a spoznáva, čo všetko môže Božia ruka urobiť. Ťažkosti, samota, trápenie, hriechy, Boží súd. Bola to ruka Božia, ktorý ma zasiahla. Všetko zlé, čo nás zastihne, privlastňujeme práve Hospodinovi, ale aj vtedy treba chváliť Hospodina, keď nás zastihnú chvíle bôle, „Ako keď pastier zachráni z tlamy leva iba lýtka alebo kus ucha, tak sa zachránia Izraeliti, čo bývajú v Samárii na nádherných pohovkách a damaských lôžkach.“ (Am 3,12)

4-18. verše: Ako keby sme čítali i naďalej Knihu Žalmov a Knihu Jóbovu. Hlboko prežitá skúsenosť je citeľná v každom verši. Na prvom mieste stojí nemoc slabého človeka. Telo a koža vädnú ako v 32. žalme, a jeho kosti sa lámu ako u proroka Izaiáša v 38. kapitole. Druhý obraz je obraz obklúčeného Jeruzalema ako keby jed požíval ten, ktorý túto situáciu zakúsil. Tretí obraz je vek mŕtvych, ako keby neprestala účinkovať smrť: „*Moja duša sa presýtila trápením, môj život sa už dotkol podsvetia.*“ (Ž 88,4) Jeho zúfalá situácia je o to horšia, že má zatarasenú cestu z každej strany, a to práve smerom k Hospodinovi. Boží hnev je obrovský a hmatateľný na duši. Jeho cesty nevedú nikam. Všade je tma, priepasť, sú to slepé uličky bez únikovej cesty. Valí sa všetko, a pritom nevie a nemôže uniknúť. Hospodinov planúci oheň ho zastihol a páli ho. Boh je ako šelma, ktorá útočí z každej strany, je ako medveď, ktorý ohrozuje jeho život. Stalo sa niečo obdivuhodné, Boh zachraňujúci, ako keby sa stal jeho nepriateľom. Hospodin je ako lukostrelec, ktorý so svojimi šípmi si vybral práve jeho, a to bezbranného a bezmocného človeka a zasahujú práve sídlo života. Darca života je teraz opísaný ako ničiteľ života. Zavrhnutý človek. Bohom odsúdený človek. Hospodinom zanechaný biedny. Nedopraje mu pokoj, na dobro zabudol.

19-24. verše: Človek sa však začne rozprávať s Bohom. Kedy sme najúprimnejší k Hospodinovi? Vtedy, ak nás zastihne Božia ruka, a my Ho vzývame a On odpovie. Z popola sa akoby vynoril vták Fénix. Ožíva duša, prebudí sa vnútro človeka. Spomína človek na Hospodinovu zmluvu. Akoby sám zápasil o Božie milosrdenstvo. Minulosť si sprítomníť a stratíť sily. Ak sa však Boh rozpomenie na svoju zmluvu, všetko spolupôsobí za dobré tým, ktorí v Neho veria. Čo ma práve znepokojuje, to je už dávno v Božích rukách. Večné Hospodinove milosrdenstvo označuje dobrotu plnú priazne. Zľutovanie je sklonením Hospodina k svojmu ľudu. Božia vernosť k zmluve je nenahraditeľná skutočnosť pre biedneho hriešnika. Ale Jeremiáš hovorí o tom, že smútok a nárek sa mení na radosť, lebo evanjelium života je dané práve skrze Toho, Ktorý sa zľutuje. Je dobré čakať. Je dobré vyčkať. Je dobré uveriť tomu, že Boh je milostivý a milosrdný. Je dobré, a predsa človeka je nedočkavý, všetko by urýchlil, radšej iným spôsobom premýšľa o spásu, má kľukaté chodníčky, neberie vôbec do úvahy vážnosť Slova Božieho. Stáva sa ručiteľom vlastného života a zabúda, že Boh existuje. Prorok Jeremiáš berie z rúk Hospodinových veľmi pokorne Jeho súd, my musíme taktiež všetko prijať z rúk Božích s pokorou. Evanjelium je dobrota Božia, je dobré čakať na skutok nebies, aby sme žili večný život.

25-39. verše: Božia útecha a pomoc je pomocou celého spoločenstva a nielen vyslobodenia Jeremiáša. Hospodin prijíma tých, ktorí boli vladármi zeme odmietnutí a cynicky hovoria o Bohu vyvoleného ľudu. Pred tvárou Najvyššieho sa dejú desivé ceny, ale to preto, aby naša viera neochabla. Nič sa nedeje bez vôle

nášho nebeského Otca. I súd nad nami je jeho údelom. Pánom udalostí i v čase babylonských výprav je Hospodin a nie vyvolený Kýros alebo Nabukadneccar. Čo Boh dovŕši, to vykoná i v čase i v nečase svojho ľudu. Nikto nie je vymanený z jeho moci, hoc takto rozmýšľa i prorok Amos (Am 3,6) i Jób (Job 1,12) Bez Božieho rozkazu sa nič nedeje. Z Jeho ruky sa nevymkne poriadok a moc. On všetko udržuje a spravuje, i keď sa nám to na prvý pohľad nezdá. Náreky a sťažnosti nepomôžu, len vyznanie hriechov. Treba sa ku veciam postaviť zodpovedne a vzmužne. Kým sme živí, naša nádej je oživená Bohom, naším Hospodinom.

40-51. verše: Len jedna cesta existuje k prekonaniu hriechu, a to je sebaopoznanie skrze Hospodina. Kde som bol, čo som robil, čo som zameškal, vymeškal, čomu som sa nepriznal, prečo sa to stalo práve mne? Jedinice veľmi vedia vyplákať pred Bohom, a spytovať sa prečo to Boh dopustil? Človek musí zodvihnúť svoju hlavu, musí povzniesť svoje srdce k Pánovi, aby proces zmeny neriadil znova on ako vrchný inšpektor, ale ten Pán, Ktorý sa zľutuje. Boh sa javí ako zastrešujúci, ale my sami od seba a pre seba sme vystrašení, lebo Boh sa skrýva za skutky nepriateľa Božieho ľudu, aby boli na posmech každému a terčom potupy. Nevyspytateľnosť Božia. Hospodin a Jeho hnev. Boh a Jeho zacielené zmýšľanie. Množné číslo sa odrazu zmení na jednotné, lebo ani jednotlivец nemôže uniknúť Božiemu hnevu. Vyznaním spoločenstva je práve zodpovednosť jednotlivcov za vlastné činy. Úctivá pokora pred Božími rozhodnutiami. Plačom je biedny človek vyčerpaný. Nikto nevie zlomiť Pánovu vôľu. Zásah do Božej zmluvy je človekom neciteľný. Na jednej strane veľkosť katastrofy, na druhej strane Boží trón, Pánove milosrdné vzhliadnutie. Boh prichádza? Kedy? Ako?

52-63. verše: Obrazy sa zrazu menia. Jednotlivec už nenarieka nad mestom a svätynou, ale nad vlastným osobným utrpením. On je svedkom toho, čo prežil. Jama a kamene sú obrazy jeho ťažkostí. Lovci jeho hľadali a našli. Voda jeho prevalila. Boh ho nevydal, bol pri ňom. Dostal Božie uistenie: „Neboj sa!“ Vykúpil ho Boh, videl ho, ujal sa ho, vypočul ho. Nebeská opora bola prítomná. Boh je blízko v každej v núdzi, preto je na mieste vždy modlitba.

64-66. verše: Záverečná prosba je znova plná túžbe po pomste, ale pritom Hospodin je spravodlivý Sudca. Krivda zlých a nemoc vyvolených je u Boha známa. Skaza iných a ochrana vlastných je u Pána zjavná. Boh koná, a to neobyčajným spôsobom, pre nás evanjelium života je Kristova služba, ktorá učiní zmenu. Hospodin vedie k smrti starého človeka, aby vzkriesil nového: *„Vyzlečte si starého človeka s predchádzajúcim spôsobom života, ktorý hynie klamnými žiadosťami, obnovte sa duchovným zmýšľaním a oblečte si nového človeka, stvoreného podľa Božieho obrazu v spravodlivosti a svätosti pravdy.“* (Ef 4,22-

24) Nakoniec čo nepriateľ? Babylon? V Ježišovej kázni je odporúčanie: tichosť (viď. Mt 5,5); nastavenie tváre (Mt 5,39), plač (Mt 5,4); márne hľadanie práva (Mt 5,6) a osočovanie. (Mt 5,6) Zveriť sa Tomu, Ktorý všetko vyriadi.

Biblický text: Evanjelium podľa Matúša 26. kapitola 6-13.veršov: *„Keď bol Ježiš v Betánii v dome Šimona Malomocného, pristúpila k nemu žena s alabastrovou nádobou drahocenného oleja a vyliala mu ho na hlavu, keď sedel za stolom. Keď to videli učeníci, namrzene hovorili: „Načo takéto plytvanie? Mohlo sa to draho predať a rozdať chudobným.“ Ježiš si to všimol a povedal im: „Prečo trápíte túto ženu? Veď mi urobila dobrý skutok. Lebo chudobných máte vždy medzi sebou, ale mňa vždy nemáte. Keď vyliala ten olej na moje telo, urobila to na môj pohreb. ¹³ Amen, hovorím vám: Kdekoľvek na celom svete sa bude hlásať toto evanjelium, bude sa hovoriť na jej pamiatku aj o tom, čo urobila.“ ”*

Milí bratia a drahé sestry v Pánovi Ježišovi!

Z Olivovej hory Ježiš zostupuje do Betánie. Dejiskom príbehu je dom Šimonov, ktorý bol zachránený pravdepodobne Ježišom, veď Jeho prímenie Malomocný, – zrejme bol kedysi malomocný –, poukazuje na Jeho vďačnosť. Ježiš je hosťom Šimonovho domu. Ježiš sa usadí k stolu tohto človeka. Keď tam bol ako hosť a sedel pri stole, prípadne uložil sa podľa prastarého zvyku, nemenovaná žena pomazala Ježišovu hlavu vzácnym olejom, pravdepodobne olejom z pravého nardu: *„prišla žena s alabastrovou nádobou vzácného voňavého oleja z pravého nardu.“ (Mk 14,3).* Podľa svedectva evanjelistu Jána to bola Mária: *„Mária vzala libru vzácnnej voňavej masti z pravého nardu, natrela Ježišovi nohy a poutierala mu ich svojimi vlasmi. A dom sa naplnil vôňou myrhy.“ (Jn 12,3)* Potieranie častí tela voňavými olejmi v dávných dobách podľa rozšíreného zvyku patrilo medzi zdravotnícke úkony. Sviatky a pri príležitosti podujatia znamenalo pre hosťa mimoriadnu pozornosť, ak hostiteľ dal svojmu hosťovi možnosť pomazať si nohy respektíve nechal ho pomazať so sluhami. Ježiš ako hosť a Ježiš ako Hostiteľ. Ježiš je pripravený v každom čase pomôcť, ale tu sa chová ako Hosť. Učeníci sú však konaním ženy zhrození a nahnevaní a najradšej by voňaný olej predali a jeho cenou obdarili chudobných. Cítia, že toto konanie je v rozpore s Ježišom a Jeho učením, keďže aj inokedy kládol dôraz na starostlivosť o chudobných: *„Ježiš mu odpovedal: „Ak chceš byť dokonalý, choď, predaj svoj majetok, daj chudobným a budeš mať poklad v nebi. Potom príď a nasleduj ma!“ (Mat 19, 21)* Chudobným pomôcť je podľa Ježiša povinnosť alebo to robíme z vďačnosti? Milosť Božia je oveľa mocnejšia, On vie pomôcť svojimi divmi a skutkami chudobným, spomeňme si na divy proroka Eliáša, ktoré vykonal v Sarepte. Ježiš odmieta akúkoľvek povinnosť na úkor vďačnosti iných. Vynaložiť úsilie pri pomoci, to je láska k Pánovi. Vynaložiť úsilie pri pomoci, to je láska k blíznym, ale k tomu nepotrebujeme cudzie peniaze a iné formy pomoci. Vlastné zdroje treba použiť.

Vlastné financie treba vynaložiť. Vlastné prvky pomoci treba zakomponovať do života chudobného. Ježiš práve preto odmieta karhavý prístup učeníkov. Oni nerozumejú Božím veciam. Ich sitko porozumenia Ježišových slov je zlomené. Oni ešte stále sa opierajú o ľudské nádeje. Ježiš im trikrát hovoril o svojom vyvrcholení života, ale to ich veľmi nenadchlo. Podľa Ježišovej výpovede iba jeden učeník, Mária, tá nemenovaná žena si uchovala v srdci Ježišove slová. Žena, učeník Ježiša Krista porozumela výkladu Kristovmu. Jedine Ona. Jedine, a tu je očividný dôkaz jej vernosti, lásky, bôle a jej obety. Ježiš poukazuje na to, že nebude medzi nimi vždy, chvíľku s Ježišom využila iba Mária. Jej výpoveď o hlbokej poklone je zjavná. Konala ako služobnica Pána. Konala a ponížila, lebo uverila v Ježiša. Ježišov odkaz na Jeho smrť dáva ženinmu konaniu hlbší zmysel. Mŕtvych predtým, ako ich pochovali, raz pomazali voňavými olejmi, ženy prichádzajú k Ježišovmu hrobu s takým úmyslom: *„Keď sa skončila sobota, Mária Magdaléna, Mária Jakubova a Salomé nakúpili voňavé oleje, aby ho išli pomazať. Včasráno prvého dňa po sobote, hneď po východe slnka, prišli k hrobu.”* (Mk 16,1-2) Vzkrieseného Krista však už netreba pomazať. Táto žena už pripravila Ježiša teraz na Jeho pohreb. Žena rozmyšľala so srdcom a Ježiš sa jej zastane, dokonca hovorí o nej zaslúbenie. Ona pochopila, čo sa vlastne stane s Ježišom. Tú tvár, ktorá bude bičovaná, tú hlavu, na ktorej bude trňová koruna, svojou hlbokou úctou poctila voňavým olejom. Ona sa pokorila pred tým Pánom, Ktorého budú bičovať a robiť si z Neho posmech. Mária ponúkla Ježišovi to, čo mala, a to predtým, ako ho odvedú a budú k nemu suroví ako učeníci Ježišovi k tejto žene. Ona chcela milovať svojho Pána z celého srdca, z celej duše, z celej sily a z celej mysle, predtým ako sa poníži pre nás, za nás a namiesto nás. Ona sa chcela zavďačiť Ježišovi za Jeho službu, za všetko, čo pre tento svet vykonal. Ona pocítila slová Paula Gerhardta: *„Tvojou farchou sú hriechy mojich previnení, za ne, Baránku tichý, si kruto trápený. Ježišu, spásy zdroju, milosti svojej praj a pre tú lásku svoju ma za hriech netrestaj!”* (SRC chválospev č. 406. 4 verš) Ježiš konal aj v mojom mene, aj namiesto mňa tam visel medzi nebom a zemou. Ježiš k tomu pridáva prísľub, že kdekoľvek vo svete zaznie posolstvo evanjelia, tam sa bude spomínať na čin tejto anonymnej ženy, lebo kto uverí v Ježiša tu na zemi, toho zjavné skutky sú pre Ježiša potešujúcim účinkom.

Záverečná modlitba: Vyzývam milých bratov a drahé sestry, aby sa doma vo svojej tichosti pomodlili za to, čo Vás povzbudilo, alebo za tú slabosť, ktorú ste vyrozumeli pri čítaní biblického textu. Modlitba Pánova

Požehnanie: „Utvrdzujem slovo svojho služobníka a uskutočňujem rady svojich poslov. Hovorím Jeruzalemu: ‚Budeš obývaný‘ a judským mestám: ‚Budete vybudované;‘ ich zručaniny zdvihnem.” (Iz 44,26) Amen.

Záverečná pieseň: Chválospev č. 266: „Pod farchou hriechov klesol som...”